

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

208. Quidam Sacerdos in Calice multas guttulas aquæ infundebat; quæsiuit an ita faciendo toties peccauerit? Et an Sacerdos possit infundere octauam partem aquæ, proportionabilem vino? Et an aqua in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

num. 39. licitum esse non posse aquam rosaceam pro naturali in Missa cum vino misceri : sed si misceretur, valida esset consecratio ; & ita in terminis docet Angelicus Doctor in 3. part. quest. 74. art. 7. ad 3. vbi sic ait. Quia admistio ad vinum non est de necessitate Sacramenti, non refert quantum ad Sacramenti necessitatem, quozcumque aqua misceatur vino, siue naturalis, siue artificialis, vt rosacea : quamuis quantum ad convenientiam Sacramenti peccet, qui aliam aquam miscet, nisi naturalem, & veram: quia de latere Christi pendens in cruce aqua vera profluxit, non humor phlegmaticus ; vt quidam dixerunt, ad ostendendum quod corpus Christi erat verè compositum ex quatuor elementis, sicut per sanguinem fluentem ostendebatur, quod erat compositum ex quatuor humoribus. Ita D. Thomas. Peccaret igitur mortaliter Sacerdos, si aquam rosaceam, aut artificiosam misceret in Missa : faceret enim contra præceptum, & consuetudinem in re graui.

7. Sed quid dicendum in casu necessitatis, quando non possit alia aqua haberi. Et licet tunc affirmat Paludanus in 4. distict. 11. quest. 1. artic. 6. concl. 3. Verùm aduersus illum insurgit Perficus de offic. Sacerdot. lib. 1. cap. 2. dub. 7. n. 53. vbi num. 55. etiam quærit pulchrum dubiolium. An sit peccatum mortale miscere in Missa aquam calidam vino, etiam si sit naturalis, & affirmatiuè responderet, quia sic faciens faceret contra consuetudinem Ecclesiæ, & nodum ritum introduceret. Et ita hanc sententiam præter Perficum docet etiam Sagundez in præcept. 2. Ecclesiæ lib. 2. cap. 4. n. 14. aliqui verò de hac re à me consulti putant hoc esse nimis durum, quia non est mutatio grauis ritus. Concedo tamen, quod si in aliqua frigidissima regione esset consuetudo miscere aquam calidam, & ne forte vinum congeletur, posse sine vilo peccato id fieri.

RESOL. CCVIII.

Quidam Sacerdos in Calice multas guttulas aque infundebat, quæ sunt, an ita faciendo toties peccauerit? Et an Sacerdos possit infundere octauam partem aquæ, proportionabilem vino? Et an aqua in vinum non conuersa ante consecrationem, immediatè in Christi sanguinem conuertatur? Et an si fiat conuersio aque in vinum in illo medio tempore, in quo profertur forma, prolatis tamen illis verbis: Hic est Calix, an tunc illa pars vini, quæ sit ex aqua, conuertatur in sanguinem Christi? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 49.

§. 1. **R**espondi minimè, & addoxi Layman in Theol. mor. lib. 5. tract. 3. c. 2. n. 9. vbi sic asserit. Non ita sollicitè, ac scrupulosè curandum est Sacerdoti, vt aquam valde modicam, vel vnã guttulam effundat (quod nescio, an satis conueniens sit, præsertim si fiat cum sollicitudine, ob quam fieri possit, vt phantasia, & sensu deluso nihil omninò effundatur, sed plures guttas effundere potest, imò etiam octauam, vel decimam partem proportionalem. Ita Layman, vbi docet opinionem, quam noster P. D. Paulus Aresius Episcopus Dorononensis, vir doctissimus, & amicissimus, olim ante omnes neotericos publicè in nostris scholis tenuit, & postea typis mandauit, in disput. de aque transmutatione in sacrificio Missæ; nempe immediatè Christi sanguinem conuerteret. Quam sententiam docet etiam Coninch de Sacramenti. quest. 74. art. 3. dub. vnicò, qui testatur Romæ publicè defensam anno 1606. & iterum anno 1608. Pels in 3. part. quest. 74. artic. 8. disput. 2. Saort. de sa-

Sup. hoc in Ref. seq. §. vit.

crificio Missæ lib. 4. cap. 1. num. 13. Toletus lib. 2. c. 2. §. num. 4. Ianfenius in concordia cap. 131. Petrus Sotus & aliquos affert Layman vbi supra, & noster Aresius sect. 7. Et hanc sententiam probabilem putant ipsi met aduersarij, vt patet apud Ledesma vbi supra illis verbis. [Elto es lo mas probable, y que tiene mandez Heredia disp. de Sacram. Baptism. p. 3. dub. 1. num. 9. Homobonus de exam. Eccles. p. 1. tract. 4. §. 10. quest. 86. Ioan. de la Cruz in direct. conscient. part. 1. de Sacram. Eucharist. quest. 1. dub. 3. concl. 2. Syluani in 1. part. quest. 74. art. 8. Villalobos in summa tom. 1. tract. 7. diff. 7. n. 5. Sotus in 2. distict. 9. quest. 1. artic. Nagnus in 3. part. quest. 74. art. 8. Suarez in 3. part. disp. 45. sect. 4. Valentia tom. 4. q. 2. disp. 6. par. 1. Aristorius tom. 1. lib. 10. cap. 30. q. 3. Henriquez lib. 3. cap. 1. in glossa lit. D. Ledesma in sum. tract. de Eucharist. 2. concl. 8. & alij, quos citat, & sequitur Sagundez in lib. 2. cap. 4. n. 8. Pitigianus in 4. sent. tom. 1. distict. 11. quest. 7. dub. 5. Graffius tom. 1. lib. 3. conf. 3. n. 29. de celebrat. Missæ & Hyacinthus Petroni in epist. de necessitate præconuersionis aque in vinum, cap. 12. per vno. Vide etiam Reginaldum tom. 3. lib. 29. cap. 2. n. 27.

2. Sed hic obiter in gratiam curiosorum ponitur pulchrum dubium (stando in hac opinione an si fiat conuersio aque in vinum in illo medio tempore, in quo profertur forma, prolatis tamen illis verbis: Hic est Calix, si tunc illa pars vini, quæ sit ex aqua, conuertitur in sanguinem Christi: Pater Suarez vbi supra in 3. part. tom. 3. disp. 45. sect. 4. negatiuam sententiam putat, quia illud pronomen hic, ostendit materiam præsentem: sed illa pars non est præsens, nec vinum, in illo instanti, in quo profertur illud pronomen. Ergo deinde si alia materia adducatur de nouo, & fieret præsens in illo medio tempore, non consecraretur. Ergo neque ista, quoniam nihil est præsens res quæ non est.

3. Sed aduersus illam affirmatiuam sententiam tenetur Nagnus in 3. part. q. 74. art. 8. in fine, & docet, quod talis materia maneret consecrata, quoniam intentio ministri, cum sit religiosa, refertur ad iudicium in quo fit consecratio, sed tunc est illa materia præsens, & sufficiens. Ergo. Et ad argumentum Suarez responderet, quod etiam in illo instanti, in quo profertur illud pronomen, est illa materia mortuè præsens, quoniam suppositis dispositionibus est præsens in minima distinctione temporis, & vt ait Aristoteles, quod parum distat vt fiat, nihil distat videtur. Ad confirmationem quidquid sit de antecedenti, negat consequentiam, quia ibi est omnino per accidens, quod fiat præsens materia in brevissimo illo tempore: in nostro autem casu suppositis dispositionibus, quæ ex natura rei ordinant conuersionem ad illud instans, est per se. Et hæc omnia Nugent. Sed quia Confessarius speculatiua non ita placebit, id est ad alia practicabilia deueniamus.

RESOL. CCIX.

An si à Sacerdote gutta aqua in vino non miscetur pro paruitate materia excusetur à mortali? Et notatur, quod si aqua non fuerit in vinum conuersa ante consecrationem, conuertitur tamen immediatè in sanguinem? Ex part. 5. tract. 1. Ref. 56.

§. 1. **N**ostri temporis hæretici, vt refert Bellarmus lib. 4. de Euch. cap. 10. censent mixtionem aque cum vino pro consecratione Calicis esse inordinatam, & liberam.